No. 32. 18

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag 16 Maart.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

RANKFORT, den 8. Maart. Blijkens officiële staten oeg het aantal der kerken en bedehuizen van de Evansch Lutherschen in Rusland bij het einde van 1840 thonderd vijf en zeventig, en dat der geestelijken vierderd acht en veertig.

Dezelfde staten brengen het getal der Israëliten in dat op een millioen, twee en negentigduizend, driehonderd en veertig, en dat der Mahomedanen op een millioen enmaalhonderd zes en twintig duizend, zevenhonderd en zestig. De eersten bezitten zes honderd vier synaen, tweeduizend driehonderd en veertig bidscholen, duizend negenhonderd vier en veertig leerscholen en enhonderd vier en vijftig rabbijnen; de laatsten vijfzend vierhonderd drie en tachtig moskeën, zeshonderd ntig scholen en vijftienduizend, driehonderd veertien stelijke personen van onderscheiden rang.

ENGELAND.

LONDEN, den 9. Maart. De berigten van het Vasteland n Oost-Indië, dezer dagen over Frankrijk ontvangen, zijn ns door andere aangevuld, die de algemeene verslagend en ongerustheid nog vermeerderd hebben, daar zij val van Kaboul en de vernieling van een dapper en ienlijk leger vermelden. Het garnizoen, zesduizend n sterk, niet langer in staat om koude en honger te duren, had besloten uit te trekken, ten einde zich een weg te banen of te sterven. Zoodra was het niet aan moeijelijkste gedeelte van den weg genaderd, die van kanten door bergen is ingesloten, of het zag zich door e ontelbare menigte opstandelingen overvallen. Drie gen van onafgebroken gevecht volgden, maar het gebrek ammunitie was oorzaak dat de Engelsche soldaten zich schapen moesten laten slagten, zoodat van de zesduizend n ruim vijfduizend zijn omgekomen. De officier, die treurig nieuws te Bombay heeft overgebragt, zag zeven ner mede-officieren voor zijne oogen vermoorden. Zeven vrouwen van deze en anderen zijn als gevangenen ggevoerd.

BELGIE.

BRUSSEL, den 9. Maart. Het regtgeding, ter zake n het komplot, begint meer belangwekkend te worden. De sergeant-majoor *Desaher* als getuige gehoord zijnde, eft zijne verklaring aldus afgelegd.

Omstreeks het einde van de maand Augustus ll, ontmoette *Josef van der Smissen* in de voorstad, nabij het koffijis *het Hof van Rome*. De beschuldigde deelde mij melijk mede, dat er plan bestond tot het omstooten het gouvernement, en dat men zich van de personen Konings en der Koningin van de Belgen meester moest ken, om hen gevangen te houden. Op de aanmerking ik den beschuldigde deed, door hem te vragen hoe n het zou aanleggen met het Fransche leger, hetwelk gië onverwijld zou binnenrukken, gaf *Josef van der issen* mij te antwoord, dat men, zoodra men den Koning de Koningin der Belgen gevat zou hebben, een koerier, r Parijs zou afzenden, om *Lodewyk Filips* te verstenen, dat, zoo hij het ongeluk had om een legerkorps r België op te zenden ter beteugeling van de beweging, *pold* en de Koningin onthoofd zouden worden.

Bij zijne verdere verklaring zegt de getuige, dat *Josef der Smissen* hem te kennen had gegeven, dat zijn eder zich, met al de reeds opgeroepen autoriteiten, het hoofd der beweging bevond. De Generaal *Daine* geschreven hebben gehad, dat zijne inspectie-reis volgt was en dat hij alles wel uitgerust afwachtte; deze cier zou op het eerste teeken met 25,000 man op ssel hebben moeten aanrukken, om de beweging te ersteunen.

— *Den* 10. *Maart*. Bij de zitting van heden heeft de joor *Kessels* eene verklaring afgelegd, die over de twee en geduurd heeft.

Den 25. September ll., zegt hij, ben ik van Luik, waar in garnizoen lag, te Brussel aangekomen. Ik heb mij r den minister van oorlog begeven, tot het vragen een verlof van 24 uren, waartoe ik *omwentelings*- jaarlijks bij de September-feesten geregtigd meende wezen.

Tegen twaalf ure ontmoette ik op de Place Royale den generaal *van der Smissen*, die mij zeer in het breede ak van de onbillijkheid van het gouvernement te zijnen igte, door hem zijne generaals-plaats te blijven onthouden , zoo hij wist, hem tegen den zin des Konings was omen geworden. Ook zelfs gedurende zijne ongenade hem-vriendschapsbetrekkingen zijnde blijven onderhouden illigde ik., om hem op zijne uitnoodiging te vergezellen den intendant *Parys*, bij wien wij ook de generaal *van der Meere* vonden. Deze sprak met veel vuur, beweerende dat het eenige middel, om het land uit deszelfs ongunstigen toestand te redden, bestond in het doen eener beweging ter gunste van *Willem II*, en dat de groote meerderheid der bevolking, en vooral der industrielen in de fabrijk-plaatsen, in deze overtuiging deelde. In een woord, hetgene men behoefde was, niet eene volkomen in een smelting der beide landen, maar de vereeniging onder denzelfden seepter, met afzonderlijke administratiën; dat het Belgische leger geheel op zich zelf moest verblijven, dat geen Nederlander er in opgenomen mogt worden, en eindelijk dat Belgie deszelfs vaan moest behouden.

Later had de getuige een officier der vrijwilligers, die het roode lint aan het knoopsgat droeg, ontmoet. Deze had hem gezegt. Wel nu majoor, het zal er spannen; gij zijt van de onzen, niet waar? wij zullen het kleine kasteel in brand steken, en terwijl wij eenige openbare en bijzondere gebouwen doen plunderen, zullen wij ons van de kazernen en van de troepen verzekeren, en alles zal gemakkelijk gaan.

Bij opvolgende gesprekken had hij getuige vermeend het er voor te mogen houden, dat het plan opgegeven was.

— Men schrijft uit Luik, van den 7. Maart:

Heden had eene verschrikkelijke gebeurtenis in deze stad plaats. De heer *Silvais*, kolonel bij het derde regiment jagers, is na een verschrikkelijk lijden, aan eene koorts overleden, die, naar men zegt, alle teekenen van de watervrees vertoonde. Het schijnt, dat de ongelukkige kolonel, eenige dagen geleden, door eenen kleinen hazewindhond, die hem altijd vergezelde, gebeten is. Hij deed denzelven van dien oogenblik in den stal aan eene ketting vastleggen, waar hij kort daarna barstte. Een soldaat, die door dezen zelfden hond scheen gebeten te zijn, is eenige dagen geleden in het hospitaal overleden, met dezelfde teekenen dezer verschrikkelijke ziekte. God geve, dat wij geene andere slagtoffers zullen te betreuren hebben.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, den 11. Maart. Gisteren morgen ten elf ure woedde op de kust van Scheveningen een storm uit het Noord-Noordwesten, die zoodanig in hevigheid toenam, dat de vischpinken van daar, die zich op eenigen afstand van de kust bevonden, verpligt waren, naar den wal terug te keeren; dit gelukte aan een vijftigtal, ofschoon met het grootste levensgevaar. Talrijk was de aan het strand zamengevloeide menigte, die in nijpenden angst verkeerde wegens het lot harer naaste betrekkingen, welke zich aan boord van de ligte vaartuigen bevonden, die de kust zochten te bereiken. De zee was zoo onstuimig, als zij sedert jaren niet was waargenomen. Bij menschengeheugen is het niet bekend, dat een zoo groot aantal vaartuigen op een oogenblik genoodzaakt was, door de hevige branding, weder naar den wal te loopen. Op eenen afstand van een vierde uurs noordwaarts van Scheveningen zette de laatste pink, des middags ten half drie ure, op de kust aan. Men verwachtte niet dat van daar de noodlottige tijding zou vernomen worden, dat vader en zoon over boord geslagen en verdronken waren. Het zijn *Jan de Jager*, stuurman, een zeer braaf en ijverig man en zijn zoon *Michiel*, welke zich door oppassendheid onderscheidde, die hun leven hebben verloren. Beide stonden aan het roer en, hoezeer uit voorzorg deze twee zeelieden zich door middel van een touw vastgebonden hadden, was een stormvlaag zoo geweldig, dat de lijn brak en de brave lieden eensklaps over boord werden geworpen. Hunne vrouwen en talrijke bloedverwanten zijn in den diepsten rouw gedompeld en de gansche gemeente betreurt het verlies. De equipagie van het schip moet verklaard hebben nimmer in een zoo groot gevaar verkeerd te hebben. De stuurman *de Jager* was 57, zijn zoon 27 jaren oud. Het ongeluk is te bedroevender, omdat de oude man juist met dit jaar opgehouden zou hebben zijn gevaarvol beroep uit te oefenen. Hij had van zijne jeugd af daarin een bestaan gevonden, en het is inderdaad hoogst treffend, dat hij, voor den wal, in het gezigt van zijne geboorteplaats, zoo noodlottig is omgekomen. De lijken dezer ongelukkigen zijn nog niet gevonden.

— Men meldt uit Westervoort, van den 10. Maart. Heden werd ons dorp in diepe droefheid gedompeld. Drie ingezetenen dezer plaats vertrokken van hier omstreeks 12 uur met eenen grind-aak, ten einde op de rivier den Rijn grind te baggeren. Op de hoogte van het dorpje het Loo door sterke rukwinden overvallen, en door den hevigen stroom niet in staat, het scheepje te besturen, schepte hetzelve water en sloeg om. Alle pogingen, tot redding aangewend, waren vruchteloos. Zij vonden hunnen dood in de golven. Twee weduwen, waarvan de eene daarenboven hoogst zwanger, betreuren met een talrijk kroost hunne verzorg...

— Men schrijft uit Leeuwarden: Een ingezeten dezer gemeente, voor meer dan veertien weken door een van dolheid gesuspecteerd hondje in de lip gebeten, had reeds lang alle vrees over de gevolgen daarvan ter zijde gesteld, toen hij eensklaps voor drie dagen door de watervrees werd aangetast en niettegenstaande alle aangewende geneeskundige hulp, onder de grootste smarten en hevigste benaauwdheden op gisteren morgen zijn leven eindigde. Dadelijk zijn de meest gepaste maatregelen getroffen om alle verdere besmetting te voorkomen; doch het is te wenschen dat de bekendmaking van dit ongeluk op nieuw moge strekken tot waakzaamheid en toevoorzigt op eene zaak, waaromtrent men niet te voorzigtig kan zijn.

SLOTEN, den 11. Maart. Op gisteren is, door den verschrikkelijken storm en door stort-zeeën beloopen, na verlies van zeilen, in zinkenden staat, niet verre van hier in het Haarlemmermeer vastgeraakt, het met steen geladen en naar Haarlem bestemd Tjalkschip, genaamd *de Jonge Harm*. Op hetzelve bevonden zich de schipper, *Harm Jurries Kuipers*, met zijne vrouw en zes kinderen, welke allen in de golven een gewissen dood hadden moeten vinden, zoo zij niet door den moed van de te Blokzijl te huis behoorende schippers en schippersgezellen, genaamd: *Sipke*, *Myndert* en *Hendrik Keur*, *Pieter Aikker* en *Wouter Mastenbroek*, waren gered geworden. Deze edelmoedige menschenvrienden, met hunne vaartuigen de Meer opgevaren doch om den storm teruggekeerd zijnde, zagen niet zoo spoedig een vaartuig in nood, of aarzelden niet met een bootje, waarvan zij gelukkiglijk voorzien waren, de redding der daarop zich bevindende menschen te beproeven, hetwelk dan ook met dat gelukkig gevolg bekroond is, dat, na eene inspanning van drie uren, alle acht gered waren, en hoewel het laatste der kinderen reeds levenloos scheen, is het, na onvermoeide pogingen, almede gelukt hetzelve in het leven terug te roepen.

VLISSINGEN, den 15 Maart. Heden vindt men in de *Middelburgsche Courant* eene statistieke opgaaf van de sterfte in de kolonien der *Maatschappy van Weldadigheid*, over 1841, waaruit weder overtuigend blijkt, zoo als het over een aantal verloopene jaren telkens overtuigend gebleken was, welk een ontzettend verschil er bestaat tusschen de sterfte onder de *bedelaars* en de *vrye kolonisten*.

Van de *eersten* stierven niet minder dan 6,41 van de 100, of 1 van de 15,61.

Van de *laatsten* niet meer dan 1,48 van de 100, of 1 van de 67,6.

Het verschil staat dus als 4,33 tot 1.

Wanneer nu de heer directeur *Konynenburg* verlangt, dat men «*in de bedoelde statistieke opgave een alles af-* «*doend bewys gelieve te zien van de doelmatigheid der* «*verpleging, de zorg voor de onschatbare gezondheid, dat* «*voorname bestanddeel van 's menschen geluk*," dan schijnt dit verlangen toch ter goeder trouw alleen bij Z. Ed. te kunnen bestaan ten aanzien der *vrye kolonisten*; want ZEd. zal moeten toestemmen, dat het maar een gevaarlijk baantje is tot de *bedelaars* te behooren, wanneer *Vriend Hein* geregeld voort, jaarlijks één, en soms nog iets daarboven, van het *vyftiental* komt uitkippen en medenemen.

Weinig minder gevaarlijk is dit dan toch, dan bij een bataillon te staan, op hetwelk men de straf van het zoogenaamde *decimeren* toepast.

Dat dan een ander bataillon van deze straf verschoond blijft, en daardoor de dood *over het geheele regiment* genomen, *gemiddeld*, minder slagtoffers heeft bekomen dan 1 van de 10, helpt in geenen deele het ongelukkige bataillon, hetwelk aan de straf onderworpen is.

— Naar men verneemt, zal ons exercitie-eskader dit jaar sterker dan de vorige jaren worden zamengesteld en niet, gelijk gewoonlijk, deszelfs oefeningen in de Noordzee doen, maar een kruistogt naar de Middellandsche zee maken. Sommigen willen zelfs weten, dat het eene zaak van ernstige overweging bij de regering uitmaakt, of het niet nuttiger ware een eskader uit te zenden ter bescherming onzer koopvaart in den oostelijken archipel en aan de zuid- en oostkust van het eiland Borneo, waar de zeeschuimers dagelijks vermeteler worden, zoo dat zij zelfs op een Hollandsch oorlogsvaartuig jagt gemaakt hebben, welk vaartuig slechts met moeite aan de roovers zou ontkomen zijn. Anderen daarentegen beweren dat zoodanig plan bij de regering in het geheel niet bestaat. De toekomst zal ook in dit geval de waarheid moeten ontsluijeren.

— Uit Harderwijk schrijft men van den 11. Februarij, heden zal van hier te water naar Vlissingen vertrekken, een detachement, sterk 30 onder-officieren en manschappen, om den 16. aan boord van Z. M. schip Prins Willem Frederik Hendrik te worden geëmbarqueerd en naar de West-Indiën te worden overgevoerd.

INGEZONDEN STUKKEN.

Artillerie.

Het zij ons vergund, zoowel in het belang van het Nederlandsche leger, als van het wapen der Artillerie zelve, op het artikel *Artillerie*, geplaatst in de *Vlissingsche Courant* van den 7 Maart ll., met inachtneming van alle bescheidenheid, eenige aanmerkingen te maken, en den redacteur van dat dagblad te verzoeken, ook deze te willen opnemen.

De schrijver van genoemd artikel bewijst, dat bij het Fransche leger voor 6 regementen kavallerie, en bij het Belgische voor 7, slechts 3 batterijen rijdende art. geteld worden, terwijl bij het Nederlandsche leger, dat aantal op 6 regementen ruiterij, 7 batterijen bedraagt. Beide eerstgenoemde legers gerust tot voorbeeld aannemende, besluit hij daaruit, dat het Nederlandsche leger te veel rijdende artillerie heeft.

Vooreerst meenen wij aan den schrijver te moeten opmerken, dat in de nieuwere taktiek, de artillerie als een *hoofdwapen* en geenzins meer als een hulpwapen beschouwd wordt, hetwelk niet alleen met de numerieke sterkte der infanterie en kavallerie, maar ook met het terrein waarop hetzelve moet werken, in verband moet staan.

Gelijk de infanterie en kavallerie in soorten verdeeld zijn, wordt ook de veld-artillerie in zware, ligte en rijdende artillerie onderscheiden, en ieder dezer soorten kan, zoowel als die der andere troepen, naar omstandigheden, dan als *hoofdwapen*, en dan als *hulpwapen* optreden.

Als *hulpwapen* wordt de rijdende artillerie in de meeste gevallen aan de kavallerie toegevoegd; maar daar waar de artillerie als hoofdwapen ageert, kan dezelve zich over de geheele slagorde verdeeld vinden: deze laatste eigenschap van dat wapen schijnt door den schrijver niet in rekening te zijn gebragt, want uit hetgeen hij over de massa's artillerie zegt, laat zich dit niet opmaken. Hieruit volgt dan, dat de sterkte der kavallerie alleen tot basis kan strekken ter berekening van het aantal stukken rijdende artillerie bestemd om als hulpwapen te dienen, doch dat de overige batterijen rijdende artillerie bepaald moeten worden naar de sterkte der geheele artillerie.

De Taktikus rekent, dat de sterkte der kavallerie gewoonlijk tusschen het 1/6 en 1/8 der infanterie moet wezen, en dat voor elke 1000 man van dit laatste wapen, 3 stukken geschut moeten worden genomen, *de reserve er onder begrepen*; doch 4 stuks voor 1000 man ruiterij, *de reserve er niet onder begrepen.*

Daar wij nu vooronderstellen, dat het belang van den staat vordert, hare krijgsmagt zoodanig zamengesteld is dat dezelve in alle gevallen, hetzij in verband met andere mogendheden agerende, hetzij geheel op zichzelve den oorlog voerende, een zelfstandig geheel, b. v. een legerkorps, kan uitmaken, zoo meenen wij, dat bij de organisatie van ons leger dit teregt in acht is genomen.

Het vorige toepassende, vinden wij:

34 bataillons infanterie à 1000 man	34,000
6 regementen kavallerie à 600 man	3,600
102 stukken geschut, de reserve er onder begrepen, of	13 batt.
16 idem rijdende artillerie, als hulpwapen bij de kavallerie	2 «

Dit getal van 15 batterijen laat zich, volgens die zelfde regels, verdeelen als volgt:

3 batt. à 6 pd. voet-art. . . .	Divisie artillerie.
2 « « 6 « rijd. art. . . .	Hulpwap. bij de kav.
3 « « 12 « voet-artillerie	Uitmakende de reserve-art., waarvan een gedeelte, naar omstandigheden, bij de voorhoede gedetacheerd wordt.
3 « « 6 « «	
3 « « 6 « rijd. artillerie	
1 « houwitsers 15d. rijd. art.	

Hieruit blijkt dan, dat op taktische gronden berustend, het Nederlandsche leger 9 batterijen veld-artillerie en 6 batterijen rijdende artillerie moest hebben, en dat alzoo 1 reg. rijdende art., bestaande uit 7 kompagnien of batterijen niet te veel is om deze te kunnen opleveren: want er dan slechts eene kompagnie als depot overblijft, die toch wel noodig zal wezen.

Wat nu aanbelangt de opmerking van den schrijver, dat de bedoelde kompagnien rijdende artillerie een onderdeel der regementen artillerie in het algemeen, zouden kunnen uitmaken, waardoor eenen kostbaren staf kon bezuinigd worden; hierop meenen wij de vraag te mogen doen, of die bezuiniging wel zoo groot zou zijn, indien de staven der reg. art. daardoor eene vermeerdering van hoofd-officieren zouden moeten ondergaan; want hoe anders zou men de noodige bevelhebbers kunnen vinden, voor de leiding en het toeverzigt van zoodanige ingedeelde artill. gevorderd.

Wij meenen door deze weinige aanmerkingen te hebben aangetoont, dat de indeeling van het Nederlandsche leger op taktische gronden berust, en dat daardoor de stelling van den geachten schrijver: « dat het in stand houden « van een even overtollig als kostbaar wapen een onzin « is, die door geene gegronde reden kan verdedigd wor« den," genoegzaam wederlegd is. Echter zouden wij hier nog kunnen bijvoegen, dat, behalve de boven aangehaalde redenen, welke een aantal van 7 batt. rijd. art. bij het Ned. leger wettigt, de verdediging van groote rivieren, zooals die zich in menigte in ons land bevinden, alsmede het voeren van den kleinen oorlog, waartoe de terreingesteldheid des vaderlands aanleiding kan geven, eene talrijke rijd. art. noodzakelijk maakt.

Als artillerist, geen rijdende artillerist zijnde, acht de schrijver van dit artikel zich verpligt, om hulde te doen aan hetgeen hij als waarheid erkent. Het is uit dit oogpunt, dat hij de pogingen toejuicht, door den Directeur-Generaal van Oorlog in de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangewend, om het korps, aan welks hoofd Z. Exc. zoovele jaren met roem heeft gediend, in deszelfs geheel te handhaven; alleen bejammeren wij daarbij dat, vervoert door het belang tot welks verdediging Z. Exc. opgetreden was, de keus zijner woorden somtijds, alle bekwame artilleristen, die niet de eer hadden tot het korps rijd. artt. te behooren, gevoelig heeft getroffen.

Eerste zamenspraak, tusschen Jacob en Meyer, over de Hoofd-Commissie.

JACOB. Waarom wil MENDES DE LEON geen lid van de Hoofd-Commissie blijven?

MEYER. Hij wil er niet meer mee te doen hebben.

J. Hij *had* immers niets te doen?

M. Hij wilde niet meer in aanmerking komen; daar zit meer achter als wij weten.

J. Heeft de Koning de leden van de Hoofd-Commissie vermeerderd?

M. Ja. Men heeft van de *zeven*, *negen* gemaakt.

J. Dus na vijf en twintig jaar, eene voldragene zwangerheid.

M. Spotter.

J. SOCRATES dacht heel anders over het noodzakelijke kwaad, als onze hooglofflelijke regering.

M. De noodzakelijkheid of de misbaarheid der Hoofd-Commissie, zoo als de *Kamper courant* zegt, is betrekkelijk.

J. *Als ze braaf is, dan is ze een hulp, is ze niet braaf, dan is ze tegen ons;* maar MEIJER, waarom heeft de Koning na 25 jaar, de leden tot het maximum gebragt?

M. Omdat die zeven leden, in een vierde van een eeuw, geen goed maximum hadden, -- begrepen buurtje.

J. Zegt het *Handelsblad* er iets van MEIJER?

M. Ja, het bijvoegsel van den 8 dezer, een heele kolom.

J. Welke grieven bestaan er tegen het oude heilige getal? wat hebben ze gedaan?

M. Wat ze gedaan hebben, niets; ze hebben overal de neus in gestoken, en den baas willen spelen in armen- en andere zaken; ze hebben Hollandsche predicatien aangemoedigd, en ze niet gemeend; etc.

J. Ja wel etc. Ik heb daar al aardige dingen van gehoord; Dominé BEEK, plag me wel eens te zeggen: JACOB, je Synagoge is op een linkschen PETRUS gevestigd. Is er nooit over de Hoofd-Commissie geklaagd?

M. Wel ja, JACOB, zeker is er over geklaagd, maar altijd door *gematigde lieden*; door fatsoenlijke menschen, die, zoo als mijn ARON zegt, de bonton in acht nemen.

J. Hebben ze niets uitgerigt?

M. Neen. De regering heeft er niet naar geluisterd, en op een onvergeeflijke manier, de kerkelijke belangen van de Joodsche ingezetenen, een lange reeks van jaren, aan veronachtzaming en mishandeling overgelaten; lees maar de *Arnhemsche courant* van 24 Mei, en de *Vlissinger* van 19 Julij 1841; en het bloed zal u in de aderen koken.

J. Neen MEIJER, zoo dwaas niet; moeijelijk maak ik er me niet om. -- Waarom zijn die klagten niet verhoord?

M. Omdat men de zaken niet onderzocht heeft, en omdat, zoo als de *Vlissingsche courant* eens zei, de dingen, op de eerste trap van ministeriele bevoegdheid, hebben schipbreuk geleden.

J. Dat is me te geleerd; maar MARCUS heeft me toch gezegd, dat de klagten van orthodoxen en liberalen, eindelijk ingang vonden.

M. Ja JACOB, mijn ARON zegt, daar was iemand die er met minder gematigdheid op inhakte; die de spijker op de kop sloeg, en die, zoo als hij zegt, niet alleen de kat, *kat* noemde, maar die er bij dorst zeggen, *wie* de schelm was.

J. Ei ei, wat zeg je, dorst die man de *schelm* noemen? Ja, mijn SAARTJE zegt dat wel: je noum un scha, un scha, en .... un vriepon.

M. Juist, zoo als mijn ARON zegt: die ongematigde, was een oude rot, die de heilige stoel zich tot vijand maakte; JACOB, die heeft de onregtvaardigheden der Hoofd-Commissie, bij de vleet opgesomd.

J. Zochten ze hem niet tot zwijgen te brengen?

M. Of ze; en dat nog wel door een fiksche vent; maar toen die het licht in de oogen kreeg, heeft hij medegewerkt.

J. Dat is braaf: God vergelde het hem! Is er nooit iets opgezonden aan het *Handelsblad*, wegens de Hoofd-Commissie?

M. Zeer veel, zoo als mijn ARON zegt, maar het heeft weinig of niets opgenomen.

J. Waarom niet?

M. Daarom niet -- wat is er ook meê te verdienen?

J. Zoo, ja. Heeft de Commissie wat te zeggen?

M. Over het algemeen, neen.

J. Is zij een hoofd-bestuur?

M. Neen; in de *Kamper courant* van den 2 Maart 1841, is dit klaar en duidelijk, en zoo als men ARON zegt, op regtsgronden, uiteen gezet.

J. *Als er nu verschillen in de gemeente bestaan?*

M. Dan mag ze zich er meê bemoeijen; maar dan moeten er dadelijkheden bestaan; klagers zijn opgekomen; geen schijnverschillen, uit de lucht gegrepen, maar disputen, oneenigheden, scheuringen; dissentien, zoo als mijn ARON zegt, ook hebben ze over het onderwijs te zeggen.

J. Zoo!!!; als er nu twist of tweedragt in een gemeente bestaat?

M. Dan zou de Hoofd-Commissie er invallen.

J. Even als POMPEJUS te Jerusalem?

M. Mogelijk.

J. Dan moeten de gemeenten maar de eendragt handhaven, en de Opper-Rabijnen geen hervormingen preeken, die zij niet meenen en niet tot stand kunnen brengen. Mag de Koning een Hoofd-Commissie benoemen?

M. Ik weet het niet.

J. Moeten de leden van zoo een ligchaam niet grootendeels door de gemeente aangesteld worden, en niet alle door den Koning?

M. Dat was niet meer als billijk.

J. Mag de Minister de kerkreglementen van de H. Synagogen veranderen, zonder de kerkeraden?

M. Neen; mijn ARON zegt, dat hij hiervoor bij de Hooge Raad zou kunnen aangeklaagd worden; maar dat versta ik nie'.

J. Wie zijn tot nieuwe leden benoemd.

M. TEXEIRA DE MATTAS, voor MENDES, en Adv. LIPMAN met T. BOAS, op nieuw.

J. Dat bevalt me niet.

M. Waarom niet?

J. Omdat er te veel ambtenaren en officianten bij de Commissie zijn.

M. Wat doet er dat toe?

J. Wat er dat toe doet -- wel *die* menschen kunnen de belangen van de Joden niet altijd voorstaan, tegenover de regering, want zij zijn in haar dienst; ze denken aan haar ambt, en aan nog meer andere ambten en familiezaken, en zoo doende is het lidmaatschap hier of daar een stijgbeugel, een middel voor zeker doel of bijoogmerk; een lands ambtenaar moest geen lid van de Hoofd-Commissie zijn; ook in geen kerkeraad, en vooral in geen Iraelitisch *Armbestuur* zitting hebben.

M. Maar de benoeming van den Adv. LIPMAN, belooft veel.

J. Zijne liberale regtskennis nog meer; daarenboven zal zoo een beroemd man, zich aan geen Commissie sluiten, waarvan hij het gebrekkige opentlijk heeft bekend gemaakt, Adv. VAN GIGT heeft in zijn aanspraak, bij het inwijden van het mannenhuis in den Haag, weinig of niets, aan de [illegible] zijnde leden der Hoofd-Commissie gezegd; Adv. LIPMAN heeft haar bij de vergadering van het Seminarium, niet *genoemd*. Maar wat heeft het gouvernement toch voor met de Hoofd-Commissie?

M. Het gouvernement wil ons beschaven; maar mijn ARON zegt, wij moeten op ons tellen passen, anders gaan we naar 1794 terug; de blijken zijn er al, en de nieuwe of oude [leden] der Hoofd-Commissie vinden er geen graat in, om een [...] het zakje te werpen, en de Joden uit de wet te sluiten.

J. Wat je zegt! dan zouwen we weer, over hetgeen jo[...] het mijn en het dijn noemt, voor Parnassim en den Opp[er...] hijn moeten komen; mogelijk onder appel aan de Hoofd-[Com]missie; een briefje van de Parnassim moeten hebben, om te [...]wen of op de markt te zitten; voor het koopen van vleesch [...] ten de Joden hal, met vrouw en kind de stad uitgejaagd [...] huisvisites van de kerksuppoosten ondergaan; als wij des sa[...] buiten de poort gingen, voor 20 zeeuwen beboet, in de[...] gehangen, of als een URIEL ACOSTA half vermoord worden[...] etc.; o, daar zijn er zoo veel, die deze tijden terug wensch[en] maar we moeten op onze hoede zijn, en nooit den pr[...] vergeten die ons aantoont, waar het kwaad van daan kom[t].

M. Je doet beven MEIJER! als mijn ARON hierover [...] dan haalt hij een gezegde van LAFAYETTE aan, ik geloof [...] kawon noe perdri?

J. En ik zeg MEIJER, kawon noe ganjé, na 25 jaar?

M. Het zal nu wel beter gaan. Mijn ARON meent echt[er] de versterking van de Hoofd-Commissie, aan het centrum niet aan de regter vleugel moest zijn aangebragt, want ze[...] wat kunnen ze aan de gecommitteerden doen, als ze een stuk, niet naar Rotterdam of Amsterdam zenden, als ze [...] iets van algemeen belang, zoo maar op haar eigen houtje in het duistere, zonder iemand te raadplegen, bij hoog[er hand] indienen, of als er een invloed blijft bestaan, die belett[en] dat de stukken *in het geheel niet*, aan de Hoofd-Commissie den toegezonden?

J. Jou ARON schijnt in die zaken al heel geconfijt t[e zijn].

M. Dat is hij ook, hierin en in meer andere dingen; wij er intusschen het beste van hopen JACOB; maar bij aanh[oudende] de onregtvaardigheden, niet weder 25 jaar gematigd blijve[n] integendeel ons met mannenmoed en oud-hollandsche onaf[hanke]lijkheids- en vrijheidszin, tegen het onregt verzetten. De [Hoofd-]Commissie is alles, en niets, zoo als men het nemen wil.

J. Zou de moor zijn huid wel veranderen, al poeijert h[ij] ook het roetkleurig aangezigt?

M. Dat zegt BILDERDIJK — maar 't is al laat. — Goeden [nacht] JACOB, slaap wel.

ZEETIJDINGEN.

BATH, den 8. Maart. Gedurende de maand Februar[ij] zijn aan het kantoor van in- en uitklaring expeditie en [...]ling alhier, de navolgende schepen ingeklaard: 2 met meu[...] 5 met zaad, 25 met hard-, zink- en straatsteen, 60 ledi[g] met stukgoederen, 8 met rogge, 4 met tarwe, 6 met ka[...] met hout en houtwerk, 3 met glaswerk, 6 met steenk[...] met vruchten, 1 met hennipstroo, 2 met huiden; waarva[n] onder Nederlandsche en 60 onder Belgische vlag; te zame[n] schepen; alsmede 4 stoombooten en 205 ledige visch en mo[...]

Uitgeklaard: 5 met meekrap, 3 met tabak, 28 ledig, [...] gerst, 3 met vlas, 12 met bokking, 2 met hout, 1 me[...]ver, 5 met hoepen en biezen, 9 met stukgoederen, 8 met [...] asch, 4 met zaad, 5 met kaas, 2 met stokvisch, 1 met[...] waarvan 84 onder Nederlandsche en 33 onder Belgische [...] te zamen 117 schepen; alsmede 5 stoombooten en 163 [...] met versche visch en mosselen.

ADVERTENTIEN.

§ § Heden beviel zeer voorspoedig van een' W[el-]
§ schapen ZOON, *P. C. KUYPERS*, geboren [...]
DEN BERGEN.

VLISSINGEN, den 12 Maart 1842.

Eenige kennisgeving.

† § † De Notaris *D. UYTTENHOOVEN* zal,
† † Woensdag den 23. Maart 1842, in het [...]
§ wone Venduhuis te Vlissingen, op de [...]kaai, Wijk D. No. 20, publiek en aan de mee[stbie]denden presenteren te verkoopen:

Eene partij MEUBILAIRE GOEDEREN als: B[ED]DEN, DEKENS, STOELEN, TAFELS, een CH[IFFON]DER-KAST, KABINETTEN, LEDIKANTEN, een M[...]GEL, SPIEGELS, VLOERKLEEDEN, KOPER, T[IN,] PORCELEIN, GLAS- en AARDEWERK, KAGCHE[LS] en wat meer zal worden gepresenteerd.

Daags voor de Verkooping voor een ieder te zien.

SCHOUWBURG TE VLISSINGE[N]

Onder directie van Mej. de Wed. *A. C. Koning.*

Buitengewone voorstelling, ten voordeele, na aftrek [der] kosten, van de ongelukkige Weduwe en Weezen, [...] door het beklagenswaardig voorval op den 2 Maart ll., [in] een oogenblik zich van hunne dierbaarste betrekki[ngen] zagen afgescheurd. — Op Vrijdag den 18 Maart 18[42]

DE JEUGD VAN HENDRIK DEN VIJFDE,

OF HET INCOGNITO IN EENE HERBERG.

Blijspel in 3 bedrijven, naar het Fransch van *A. D[...]*

Na hetzelve:

DE GOEDE RAAD,

OF HET MISVERSTAND,

Zangspel in 2 bedrijven, door *P. G. de Beste.* Muzij[k van] onderscheidene componisten. Aanvang ten 6½ ur[e].

STOOMJAGTEN,

varende tusschen

Middelburg, Dordrecht, Rotterdam

en op alle daar tusschen gelegen Plaats[en]

Maart 1842.

Van Middelburg.			ur. m.	Van Rotterdam.			ur. m.
†Vrijdag	18,	vm.	7,30	Vrijdag	18,	vm.	
Zaturdag	19,	–	4,	Zaturdag	19,	–	
Zondag	20,	–	4,	Zondag	20,	–	
Maandag	21,	–	5,30	Maandag	21,	–	
Dingsdag	22,	–	6,30	Dingsdag	22,	–	
Woensd.	23,	–	7,30	Woensdag	23,	–	
Vrijdag	25,	–	10,	Vrijdag	25,	–	

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.